

Karta Charakterystyki Preparatu

Według Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 18 grudnia 2006 roku ws REACH

Wersja 1.3

Data wydania 06.12.2004
Aktualizacja z dnia: 30.11.2007

Producent: RYTM – L Sp. z o.o. ul. Strefowa 14, 43-100 Tychy, Polska
Telefon / Fax: +48 32 324 00 00 / 10

Dystrybutor: RYTM TRADE Sp. z o.o. ul. Strefowa 14, 43-100 Tychy, Polska
Telefon / Fax +48 32 324 00 60 / 61

1. Identyfikacja preparatu i identyfikacja przedsiębiorstwa

Identyfikacja preparatu

Nazwa preparatu: **Czyścik EXPERT LINE**

Zastosowanie

Czyszczenie powierzchni świeżo zabrudzonych systemami poliuretanowymi, do pistoletów aplikacyjnych.

Identyfikacja przedsiębiorstwa

Producent: Rytm-L Sp. z o. o. ul. Strefowa 14, 43-100 Tychy, Polska
Dystrybutor: Rytm Trade Sp. z o.o. ul. Strefowa 14, 43-100 Tychy, Polska

Informacja o preparacie: + 48 32 324 00 17

mail: chb_karty@rytm-l.pl

Telefon alarmowy: + 48 32 324 00 17 pn-pt w godzinach 8-16
998, 112, najbliższa jednostka PSP,
Informacja toksykologiczna w Polsce +48 42 631 47 24

2. Identyfikacja zagrożeń

Preparat zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2007r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 174, poz. 1222) został zaklasyfikowany jako niebezpieczny.

Preparat skrajnie łatwopalny.

Preparat drażniący.

Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę. Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry. Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

Uwaga:

Niebezpieczeństwo wybuchu przy ogrzaniu poprzez podniesienie ciśnienia wewnętrznego w puszcze aerozolu. Zawarte w preparacie gazy mogą tworzyć mieszaninę wybuchową z powietrzem. Należy zachować ostrożność przy użyciu większej ilości opakowań w jednym pomieszczeniu. Skoncentrowane opary mogą szkodzić zdrowiu oraz stanowić zagrożenie wybuchowe.

3. Skład / informacje o składnikach

Składniki niebezpieczne:

	<i>zawartość</i>	<i>Nr WE</i>	<i>Nr CAS</i>	<i>klasyfikacja*</i>
Aceton (propan-2-on)	> 80,00%	200-662-2	67-64-1	F, R11 Xi, R36, R66, R67
Propan/butan/izobutan ¹⁾	>18%	200-827-9	74-98-6	F+, R12
mieszanina skroplona pod ciśnieniem		203-448-7	106-97-8	F+, R12

200-857-2 75-28-5 F+, R12

● objaśnienia symboli w pkt.16. Inne informa

¹⁾ Mieszanina z izobutanem zawiera < 0,1% wag buta-1,3-dienu i zgodnie z zasadami klasyfikacji nie jest rakotwórcza i mutagenna

4. Pierwsza pomoc

<i>Wdychanie:</i>	Wyprowadzić na świeże powietrze, w przypadku trudności z oddychaniem skontaktować się z lekarzem, pokazać opakowanie preparatu lub etykietę.
<i>Kontakt ze skórą:</i>	Zdjąć zanieczyszczoną odzież. Zmyć dużą ilością wody z mydłem W razie wystąpienia podrażnienia skóry zapewnić poszkodowanemu konsultację dermatologiczną
<i>Kontakt z oczami:</i>	Przemywać wielokrotnie dużą ilością czystej letniej wody trzymając szeroko otwarte powieki przez 10 min. Skontaktować się z lekarzem.
<i>Spożycie:</i>	Bezpośrednio po połknięciu wymusić wymioty(w ciągu pierwszych 5 min) później unikać wymiotów. Przyjmować duże ilości wody. Skontaktować się z lekarzem.

5. Postępowanie w przypadku pożaru:

W przypadku pożaru otoczenia istnieje niebezpieczeństwo wzrostu ciśnienia i rozsadzenia pojemników preparatu. Pojemniki narażone na działanie ognia chłodzić rozpyloną wodą z bezpiecznej odległości.

<i>Środki gaśnicze:</i>	proszek, CO ₂ , przy większych pożarach również strumień rozpylonej wody, piana
<i>Specjalne zagrożenia:</i>	Preparat skrajnie łatwopalny. Wydzielające się pary są cięższe od powietrza, mogą się utrzymywać przy powierzchni ziemi i przemieszczać przewodami wentylacyjnymi. Oddalone źródła zapłonu mogą stanowić zagrożenie pożarowe. Unikać wyładowań elektrostatycznych.
<i>Środki ochrony indywidualnej dla strażaków:</i>	Stosować specjalistyczną odzież ochronną i nosić aparaty tlenowe w strefie pożarowej.
<i>Inne informacje:</i>	Wydzielające się gazy mogą tworzyć wybuchową mieszaninę z powietrzem. W przypadku pożaru otoczenia istnieje niebezpieczeństwo wzrostu ciśnienia i rozsadzenia pojemników preparatu. Przy niedostatecznym spalaniu może powstawać tlenek węgla.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska:

<i>Ochrona osobista:</i>	Nie wdychać par/aerozoli. Stosować odzież ochronną, ochronę twarzy i rąk. Nie palić i unikać iskiei. Zapewnić dostęp powietrza do zamkniętych pomieszczeń.
<i>Ochrona środowiska:</i>	Nie wprowadzać do kanalizacji. Niszczyć puste puszk jak puszk pod ciśnieniem.
<i>Metody oczyszczania:</i>	Wylany materiał usunąć mechanicznie, resztę zebrać za pomocą substancji absorbującej ciecz (np. mączka drzewna, ziemia okrzemkowa, piasek). Zebrać do pojemnika na odpady, oddać do likwidacji. Zanieczyszczoną powierzchnię zmyć wodą.

Dalsze informacje na temat usuwania odpadów patrz rozdział. 13.

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie:

Postępowanie z preparatem: : Postępować tak jak w przypadku preparatów skrajnie łatwopalnych; zapewnić dobrą wentylację pomieszczeń.

Nie rozpylać nad otwartym płomieniem lub żarzącym materiałem.
 Chronić przed źródłami zapłonu – nie palić w czasie rozpylania.
 Nie mieszać zawartości puszek z innymi chemikaliami.

Magazynowanie: Magazynowanie w suchym i dobrze wentylowanym miejscu w oryginalnych zbiornikach. Temperatura magazynowania od +5 do +30°C (zalecana pokojowa).
 Przechowywać z dala od źródeł zapłonu, środków utleniających, gumy, plastiku, metali lekkich, środków spożywczych. Chronić przed zamarznięciem. Przechowywać w pozycji pionowej w zamkniętych oryginalnych pojemnikach. **Pojemnik pod ciśnieniem: chronić przed słońcem i temperaturą pow. +50°C. Chronić przed dziećmi.**

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Właściwy parametr kontroli

Preparat zawiera składniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (wg regulacji o najwyższych dopuszczalnych stężeniach w zależności od czasu narażenia w ciągu zmiany roboczej zawartych w Dz. U. Nr 217 poz 1833 z 29.11.2002 wraz z późniejszymi zmianami).

Szkodliwe zanieczyszczenie powietrza nie pojawia się lub będzie się rozwijać bardzo wolno na skutek odparowania substancji w temp. +20°C; rozpylanie intensyfikuje ten proces

- aceton	NDS – 600 mg/m ³	NDSch – 1800 mg/m ³
- butan	NDS – 1900 mg/m ³	NDSch – 3000 mg/m ³
- propan	NDS – 1800 mg/m ³	

Zalecane dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym (DBS):

Aceton (moczą) – 30 mg/l

Ochrona osobista:

Dróg oddechowych: Ochrona konieczna w pomieszczeniach słabo wentylowanych, w przypadku długiego używania stosować maskę przeciwgazową – filtr AX.
Oczu: Zaleca się stosować okulary ochronne.
Skóry: Stosować rękawice ochronne odporne na działanie rozpuszczalników np. neopren, guma
Układu pokarmowego: Podczas prac nie jeść, nie pić, nie palić papierosów. Myć ręce każdorazowo po pracy z substancjami chemicznymi.

9. Właściwości fizykochemiczne

Postać:	przezroczysta ciecz w pojemniku ciśnieniowym, aerozol
Zapach:	charakterystyczny acetonowy
pH:	nie dotyczy
Temperatura wrzenia:	-42 °C do 0 °C (dla gazu propan / butan / izobutan) 56 °C (dla acetonu)
Temperatura zapłonu:	-80 °C (dla gazu propan / butan / izobutan) -19 °C (dla acetonu)
Palność (ciało stałe/gaz)	aerozol skrajnie łatwopalny
Właściwości wybuchowe:	zawarte w preparacie gazy mogą tworzyć mieszaniny wybuchowe z powietrzem
Granice wybuchowości:	dolna : 1,5% obj. (dla gazu propan / butan / izobutan) górna: 10,9% obj. (dla gazu propan / butan / izobutan) dolna : 2,1% obj. (dla acetonu) górna: 13,0% obj. (dla acetonu)
Właściwości utleniające:	brak danych , unikać mieszania zawartości puszki z innymi chemikaliami
Prężność par w 20 °C:	1200 – 7500 hPa (dla gazu propan / butan / izobutan) 233hPa (dla acetonu)
Gęstość względna:	ok. 0,78 – 0,79 (dla wody 1,0 g/cm ³)
Rozpuszczalność w wodzie:	rozpuszczalny,

Rozpuszczalność w rozpuszczalnikach organicznych: rozpuszczalny
Współczynnik podziału n-oktanol/woda: nie dotyczy
Lepkość: nie dotyczy
Gęstość par: nie dotyczy
Szybkość parowania : nie dotyczy

10. Stabilność i reaktywność

Stabilność Preparat jest stabilny w warunkach normalnego przechowywania. Jeśli jest magazynowany i używany zgodnie z pkt.7, produkt jest trwały.

Warunki, których należy unikać Należy unikać temperatury powyżej +50°C; ciepła (słońca) płomienia isker i wilgoci oraz uszkodzeń mechanicznych. Nie przekłuwać preparatu ani nie spalać, także po zużyciu. Nie rozpylać nad otwartym płomieniem lub żarzącym materiałem. Chronić przed źródłami zapłonu – nie palić w czasie rozpylania. Chronić przed dziećmi.

Materiały, których należy unikać Unikać kontaktu z innymi substancjami chemicznymi. Unikać kontaktu z wodorotlenkami, chlorowcopochodnymi, utleniaczami, nadtlenkami, metalami, kwasem azotowym, etanoloaminą.

Niebezpieczne produkty rozkładu/spalania Tlenek i dwutlenek węgla, nadtlenki.. Przy właściwym stosowaniu i przechowywaniu nie powstają niebezpieczne produkty rozkładu. Patrz też pkt. 5

11. Informacje toksykologiczne

Preparat jest drażniący.
 Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę. Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry. Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

Toksyczność ostra

Brak danych dla omawianego preparatu .Poniżej podano dane dla składników preparatu:

Narażenie inhalacyjne:

LC₅₀ szczur 50100 mg / m³ / 8h dla acetonu
 LC_{LO} szczur 38720 mg / m³ / 4h dla acetonu
 LC_{LO} człowiek 1210 mg / m³ dla acetonu

Narażenie skóry:

LD₅₀ królik 20000 mg / kg dla acetonu

Narażenie oczu:

Powoduje podrażnienia oczu

Narażenie układu pokarmowego:

LD₅₀ szczur, 7400 mg / kg dla acetonu

Działanie drażniące: Drażniący dla skóry, powoduje jej zaczerwienienia ,wysuszenie i pękanie
 Drażniący dla oczu, powoduje ich zaczerwienienie pieczenie ból i łzawienie
 Drażniący dla układu oddechowego, wdychanie może powodować podrażnienie dróg oddechowych, kaszel, bóle i zawroty głowy, otępienie , osłabienie , nudności i wymioty.
 Drażniący dla układu pokarmowego, powoduje podrażnienia błony śluzowej gardła , przełyku i żołądka , bóle brzucha , nudności i wymioty

Działanie uczulające: brak danych

Działanie mutagenne: nie mutageny

Działanie rakotwórcze: nie rakotwórczy

Dalsze informacje toksykologiczne: brak danych

12. Informacje ekologiczne

<i>Biodegradacja</i>	brak danych dla preparatu
<i>Biokumulacja</i>	brak danych dla preparatu
<i>Ruchliwość</i>	brak danych dla preparatu
<i>Wpływ toksyczności na organizmy</i>	brak danych dla preparatu, dla acetonu toksyczność ostra dla ryb Leuciscus idus melanotus LC ₅₀ 7,5 g/l/48godz, Gambusia affinis LC ₅₀ 15,5 g/l/48godz, dla acetonu toksyczność ostra dla skorupiaków Daphnia magna EC50 10 g/l/28godz,
<i>Toksyczność w wodzie</i>	brak danych dla preparatu, dla acetonu graniczne stężenia toksyczne dla: ryb Salmo trutta 2g/l bakterii Pseudomonas putida 1,7g/l glonów Scenedesmus quadricauda 7,5 g/l Microcystis aeruginosa 0,53 g/l pierwotniaków Entosiphon sulcatum 0,028g/l planktonu Vorticella campanulla 1,0 g/l Paramecium caudatum 7,0 g/l
<i>Dalsze dane ekologiczne</i>	unikac zrzutów do środowiska, nie wprowadzać do kanalizacji Nie należy oczekiwać problemów ekologicznych przy stosowaniu z właściwą ostrożnością i uwagą

13. Postępowanie z odpadami

<i>Preparat</i>	Nie usuwać bezpośrednio do środowiska (do kanalizacji, ścieków, wód, gleby), wywozić do upoważnionego punktu zbiórki śmieci.
<i>Opakowanie</i>	Przewieź pełne opakowanie do instytucji utylizującej. Niszczyć puste puszkki jak puszki pod ciśnieniem.
<i>Kod odpadu:</i>	Zawartość opakowania : 07 01 04* -inne rozpuszczalniki organiczne , roztwory z przemysłu i ciecze macierzyste 16 05 04 – gazy w pojemnikach (w tym halony) zawierające substancje niebezpieczne Odpady opakowaniowe: 15 01 04 – opakowania z metali 15 01 01 – opakowania z papieru i tektury

Usuwanie odpadów powinno być zgodne z prawodawstwem lokalnym i krajowym.

Stosować się do obowiązujących przepisów :

Dz U.2001 Nr 62 poz. 628 – Ustawa z dnia 27.04.2001 o odpadach (z późniejszymi zmianami)

Dz U.2001 Nr 63 poz. 638 – Ustawa z dnia 11.05.2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych
(z późniejszymi zmianami)

Dz U.2001 Nr 112 poz. 1206 – Ustawa z dnia 27.09.2001 w sprawie katalogu odpadów

14. Informacja o transporcie

<i>Transport lądowy:</i>	ADR 2007/ RID
<i>Nazwa przewozowa:</i>	Aerozole,
<i>Klasa:</i>	2
<i>Kod klasyfikacyjny:</i>	5F

Numer:	UN 1950
Transport morski:	IMDG (33-06)
Nazwa przewozowa:	Aerozole,
Klasa:	2
EMS Number :	F-D,S-U

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych

Identyfikacja: „Czyścik EXPERT LINE”

Oznakowanie na etykiecie

Symbole ostrzegawcze:

F+ skrajnie łatwopalny Xi drażniący

Zwroty R (wskazujące rodzaj zagrożenia):

- R36/37/38 Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę
 R66 Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry
 R67 Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

Zwroty S (określające warunki bezpiecznego stosowania):

- S2 Chronić przed dziećmi.
 S9 Przechowywać w pomieszczeniach dobrze wentylowanych.
 S16 Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu – nie palić tytoniu.
 S23 Nie wdychać pary
 S26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza
 S45 W przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – jeżeli to możliwe pokaż etykietę.
 S38 W przypadku niedostatecznej wentylacji stosować odpowiednie indywidualne środki dróg oddechowych.
 S51 Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

Informacje ostrzegawcze

Pojemnik pod ciśnieniem: chronić przed słońcem i temperaturą powyżej +50°C. Nie przekłuwać ani nie spalać, także po zużyciu. Nie rozpylać nad otwartym płomieniem lub żarzącym materiałem. Chronić przed źródłami zapłonu – nie palić w czasie rozpylania. Chronić przed dziećmi.

Podstawa prawna

- Dz U.2001 Nr 11 poz. 84 – Ustawa z dnia 11.01.2001 o substancjach i preparatach chemicznych.
 Z późniejszymi zmianami :
 Dz U.2002 Nr 142 poz.1187 –Ustawa z dnia 05.07.2002 o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych
 Dz U.2003 Nr 189 poz.1852 -Ustawa o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw
- Dz. U. 2005 Nr 2 poz. 8 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14.12.2004 w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego
 Z późniejszymi zmianami :
 Dz. U. 2007 Nr 215 poz. 1587 i 1588 – Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2007 w sprawie karty charakterystyki
- Dz. U. 2002 Nr 217 poz. 1833 – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.11.2002 w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
 Dz. U. 2005 Nr 212 poz. 1769 – Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 10.10.2005 zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

- Dz. U. 2007 Nr 161 poz. 1141 i 1142- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej Z dnia 30.08.2007 zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ¹⁾
- Dz. U. 2003 Nr 171 poz. 1666 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02.09.2003 w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.
 - Dz. U. 2004 Nr 243 poz. 2440 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 29.10.2004 zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.
 - Dz. U. 2007 Nr 174 poz. 1222 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 04.09.2007 zmieniające rozporządzenie Dz. U. 2003 Nr 171 poz. 1666 i Dz. U. 2004 Nr 243 poz. 2440 w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.
 - Dz. U. 2005 Nr 201 poz. 1674 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28.09.2005 w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem.
 - Dz.U. 2003 Nr 173 poz. 1679 – Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02.09.2003 w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych.
 - Dz.U.2004 Nr 260 poz.2595 – Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2004 zmieniające rozporządzenie w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych.
 - Dz U. 2001 Nr 63 poz. 638 – Ustawa z dnia 11.05.2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.
 - Dz U.2003 Nr 7 poz. 78 – Ustawa z dnia 19.12.2002 o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw
 - Dz U.2004 Nr 11 poz. 97 – Ustawa z dnia 18.12.2003 o zmianie ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.
 - Dz U. 2004 Nr 116 poz.1208 – Ustawa z dnia 20.04.2004 o zmianie ustawy o odpadach
 - Dz.U. 2005 Nr 179 poz. 1485 – Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii
 - Rozporządzenie (WE) nr 273/200 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn.11.02.2004 w sprawie prekursorów narkotykowych
 - Rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 z dn.22.12.2004 określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy wspólnotą a krajami trzecimi
 - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)
-

16. Inne informacje

Objaśnienia symboli użytych w tekście

Miejsce uzyskania dalszych informacji:

Rytm – L Sp. z o.o.
ul. Strefowa 14, 43 – 100 Tychy
tel. / fax +48 32 3240000 / 10

RytmTrade Sp. z o.o.
ul., Strefowa 14, 43 – 100 Tychy
tel. / fax. +48 32 324 00 60 / 61

Informacje uzupełniające:

Niniejsza Karta Charakterystyki została sporządzona w oparciu o bieżący stan naszej wiedzy i doświadczeń oraz na podstawie kart charakterystyk substancji dostarczonych od naszych Dostawców.

Wszystkie informacje podane w niniejszej Karcie Charakterystyki Preparatu zostały podane jako wskazówka do bezpiecznego obchodzenia się z produktem podczas stosowania, transportu, magazynowania, postępowania w przypadku niezamierzonego uwolnienia czy pożaru.

Informacje te nie powinny być traktowane jako gwarancja czy specyfikacja produktu i nie mogą być podstawą do odpowiedzialności prawnej. Nie gwarantują właściwości produktu.

Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej : aktualizacja ogólna

**Preparat podlega przepisom dotyczącym prekursorów narkotyków
(zawiera prekursor grupy 3- aceton)**
